

Ban Chính sách, chiến lược Trung ương

Vụ Khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số.

Số 56: 24/8 - 04/9

ĐIỂM TIN KHOA HỌC CÔNG NGHỆ ĐỔI MỚI SÁNG TẠO VÀ CHUYỂN ĐỔI SỐ

Tài liệu tổng hợp thông tin, mang tính chất tham khảo

TIN TUẦN QUA

ĐIỂM TIN NỔI BẬT

- Mỹ cần nhìn từ châu Á để hóa giải tâm lý lo ngại về AI
- Hàn Quốc tăng ngân sách kỷ lục để tận dụng bùng nổ AI

TIN QUỐC TẾ

- Cuộc thi Robot Trung Quốc chuyển từ hội chợ khoa học thành trình diễn chiến lược
- Trung Quốc đẩy mạnh xuất khẩu thiết bị đánh chặn drone giá rẻ
- Phản ứng cộng đồng trở thành rào cản lớn đối với trung tâm dữ liệu
- Nga thích ứng công nghiệp quốc phòng, đặt ra thách thức dài hạn với NATO
- Anh và Ukraine hợp tác phát triển AI quốc phòng từ dữ liệu chiến trường
- Hơn 100 doanh nghiệp công nghệ kêu gọi tăng cường phòng thủ trước tấn công mạng do AI
- Nhật Bản tìm cách tài trợ khai thác đất hiếm phục vụ an ninh kinh tế
- Nhật Bản nghiên cứu thanh toán tức thời chứng khoán và trái phiếu bằng blockchain
- Tòa án Mỹ chặn Lầu Năm Góc đưa Anthropic vào danh sách rủi ro an ninh
- Tây Ban Nha chuẩn bị siết quy định đối với trung tâm dữ liệu
- Thái Lan ra mắt “hệ chiếu AI”
- Thương mại điện tử Trung Quốc bước sang giai đoạn cạnh tranh mới
- Ấn Độ tăng đầu tư tư nhân vào trung tâm dữ liệu và năng lượng tái tạo
- Mỹ cân nhắc vòng thuế quan mới đối với bán dẫn và sản phẩm chứa chip
- Các phòng thí nghiệm AI tăng kiểm soát rủi ro sinh học

TIN TRONG NƯỚC

- Xuất nhập khẩu Việt Nam lập kỷ lục nhờ làn sóng AI
- Internet Việt Nam lần đầu vào top 10 thế giới cả di động và cố định

CHUYỂN ĐỘNG ĐỊA PHƯƠNG

- Hà Nội thử nghiệm công nghệ chế biến sâu đất hiếm quy mô bán công nghiệp

Tuần qua, các diễn biến KHCN-ĐMST-CDS cho thấy AI đang tác động ngày càng rõ tới phân bổ ngân sách, thương mại, đầu tư hạ tầng và an ninh kinh tế, đồng thời kéo theo sự gia tăng các yêu cầu quản trị đối với trung tâm dữ liệu, an ninh mạng và công nghệ lưỡng dụng. Nổi bật trong tuần là bốn xu hướng: (i) các quốc gia tăng mạnh đầu tư để tận dụng hiệu ứng tăng trưởng từ AI; (ii) cạnh tranh công nghệ tiếp tục mở rộng sang robot, quốc phòng, đất hiếm và bán dẫn; (iii) sự phát triển nhanh của AI đang làm gia tăng các vấn đề về an ninh mạng, an toàn sinh học, năng lượng và môi trường; (iv) AI bắt đầu tạo tác động rõ hơn tới thương mại và năng lực hạ tầng số của Việt Nam.

Trên thế giới, AI ngày càng được nhìn nhận như một động lực kinh tế trực tiếp. Hàn Quốc đề xuất ngân sách năm 2027 ở mức kỷ lục, trong đó ưu tiên mạnh cho AI và bán dẫn, dựa một phần vào nguồn thu tăng cao từ ngành chip hưởng lợi từ nhu cầu AI. Trong khi đó, hơn 100 doanh nghiệp công nghệ kêu gọi tăng cường phòng thủ trước các cuộc tấn công mạng có sử dụng AI; các phòng thí nghiệm AI cũng siết kiểm soát nguy cơ công nghệ bị lợi dụng trong sinh học. Điều này cho thấy tốc độ phát triển AI đang buộc cả doanh nghiệp và Chính phủ phải đầu tư song song vào năng lực đổi mới và năng lực phòng vệ.

Cạnh tranh công nghệ tiếp tục lan sang các lĩnh vực vật lý và chiến lược. Trung Quốc đẩy mạnh robot, xuất khẩu thiết bị chống drone giá rẻ; Anh và Ukraine hợp tác phát triển AI quốc phòng dựa trên dữ liệu chiến trường; Nhật Bản tìm cách tài trợ khai thác đất hiếm để củng cố an ninh kinh tế. Tại Mỹ, tranh chấp giữa Lầu Năm Góc và Anthropic cho thấy ranh giới giữa yêu cầu an ninh quốc gia, quyền kiểm soát của doanh nghiệp AI và điều kiện sử dụng mô hình trong quốc phòng đang trở nên phức tạp hơn; tòa án liên bang đã chặn một quyết định đưa Anthropic vào diện rủi ro chuỗi cung ứng.

Một xu hướng đáng chú ý khác là hạ tầng AI bắt đầu chịu sức ép điều chỉnh từ chính quyền và cộng đồng.

Tây Ban Nha đề xuất các yêu cầu chặt hơn đối với hiệu quả sử dụng nước, năng lượng, khả năng chống chịu và chủ quyền số của trung tâm dữ liệu; dự thảo còn yêu cầu phần lớn điện tiêu thụ phải được hỗ trợ bởi nguồn năng lượng tái tạo mới. Việc phản ứng cộng đồng gia tăng cho thấy cạnh tranh trung tâm dữ liệu trong giai đoạn tới sẽ không chỉ phụ thuộc vào điện, đất hay ưu đãi đầu tư, mà còn vào khả năng chứng minh giá trị kinh tế – xã hội tại địa phương.

Trong nước, ba diễn biến nổi bật cho thấy Việt Nam đang hưởng lợi trực tiếp hơn từ làn sóng công nghệ toàn cầu. Tổng kim ngạch xuất nhập khẩu tám tháng đạt mức kỷ lục 770,14 tỷ USD; nghiên cứu của Fed trước đó cũng xác định Việt Nam là một trong những nền kinh tế xuất khẩu được hưởng lợi đáng kể từ nhu cầu hàng hóa phục vụ hạ tầng AI. Đồng thời, Việt Nam lần đầu cùng năm trong top 10 thế giới về tốc độ Internet di động và cố định, với mạng cố định đứng thứ 7 và di động đứng thứ 10. Đáng chú ý, Hà Nội cho phép thử nghiệm công nghệ chế biến sâu đất hiếm ở quy mô bán công nghiệp, hướng tới sản xuất oxit đất hiếm hàm lượng trên 95%, tạo bước chuyển từ khai thác tài nguyên sang nghiên cứu công nghệ chế biến sâu.

Từ các diễn biến trên, có thể rút ra hai hàm ý chính sách. Thứ nhất, Việt Nam cần xây dựng cơ chế theo dõi riêng giá trị gia tăng trong nước từ làn sóng AI, phân biệt giữa tăng kim ngạch do nhập linh kiện – lắp ráp – tái xuất và phần giá trị thực sự được tạo ra bởi doanh nghiệp, lao động, công nghệ và dịch vụ trong nước. Chỉ tiêu này sẽ giúp đánh giá thực chất mức độ Việt Nam hưởng lợi từ chu kỳ đầu tư AI toàn cầu. Thứ hai, với đất hiếm, cần lựa chọn một số sản phẩm trung gian có khả năng thương mại hóa cao như oxit tinh khiết, vật liệu từ tính hoặc vật liệu chức năng để hình thành chuỗi thử nghiệm từ công nghệ – sản phẩm – khách hàng, thay vì dừng ở chứng minh quy trình kỹ thuật. Qua đó, Việt Nam có thể từng bước chuyển lợi thế tài nguyên thành năng lực công nghệ và vị trí thực chất trong chuỗi cung ứng chiến lược.

www.ft.com

Mỹ cần nhìn từ châu Á để hóa giải tâm lý lo ngại về AI

Nguồn: Financial Times

Financial Times cho rằng Mỹ cần học cách tiếp cận của một số quốc gia châu Á để hóa giải tâm lý lo ngại ngày càng tăng đối với AI và trung tâm dữ liệu. Theo bài viết, sự phản đối của người dân Mỹ đối với trung tâm dữ liệu không chỉ xuất phát từ lo ngại về giá điện, nước hay tác động môi trường, mà còn phản ánh nỗi bất an rộng hơn trước sự phát triển nhanh của trí tuệ nhân tạo. Một khảo sát được FT dẫn cho thấy chỉ 20% cử tri Mỹ ủng hộ trung tâm dữ liệu, trong khi các công trình tiêu thụ nhiều năng lượng khác như kho hàng Amazon hoặc nhà máy chip lại nhận được mức ủng hộ cao hơn. Bài viết chỉ ra khoảng cách lớn về thái độ xã hội đối với AI:

tỷ lệ người dân hào hứng với AI ở Mỹ và Pháp là 33%, Anh 29%, trong khi Trung Quốc đạt 83%, Singapore 61%, Hàn Quốc 74% và Nhật Bản 47%. FT cho rằng sự khác biệt này đến từ văn hóa, chính sách và cách chuẩn bị xã hội. Tại Nhật Bản, hình tượng Astro Boy góp phần tạo cái nhìn thân thiện hơn với robot; còn Singapore, Trung Quốc và nhiều doanh nghiệp Nhật chú trọng đào tạo kỹ năng AI cho người dân, người lao động. Với Mỹ, bài học đặt ra là cần tăng giám sát dân chủ đối với Big Tech, minh bạch hơn trong phát triển hạ tầng AI và chứng minh đổi mới diễn ra cùng với người dân, không phải chống lại họ.

www.bbc.com

Hàn Quốc tăng ngân sách kỷ lục để tận dụng bùng nổ AI

Nguồn: Financial Times

Hàn Quốc công bố kế hoạch ngân sách năm 2027 trị giá 820,9 nghìn tỷ won, tương đương khoảng 598 tỷ USD, tăng 12,8% so với năm trước, mức tăng hai chữ số đầu tiên kể từ năm 2009. Theo Financial Times, chính quyền Tổng thống Lee Jae Myung muốn tận dụng nguồn thu thuế tăng mạnh từ sự bùng nổ của ngành bán dẫn gắn với AI, đặc biệt từ các nhà sản xuất chip nhớ như Samsung Electronics và SK Hynix, để tái đầu tư vào AI và các ngành công nghiệp tương lai. Ngân sách mới bao gồm Quỹ Ứng phó tương lai trị giá 162,3 nghìn tỷ won, trong đó 45,4 nghìn tỷ won dự kiến được giải ngân

trong năm tới. Chính phủ Hàn Quốc sẽ phân bổ 2,6 nghìn tỷ won cho ngành chip, đồng thời tài trợ cho trung tâm dữ liệu và robot; thêm 3,4 nghìn tỷ won dành cho vũ khí chiến lược, bao gồm chương trình tàu ngầm hạt nhân. Tuy nhiên, một số chuyên gia cảnh báo việc mở rộng tài khóa quy mô lớn diễn ra trong bối cảnh lạm phát, giá bất động sản Seoul và nợ hộ gia đình còn cao. Diễn biến này cho thấy Hàn Quốc đang dùng chu kỳ thuận lợi của AI - bán dẫn để tạo động lực tăng trưởng mới, song vẫn đối mặt rủi ro cân đối vĩ mô.

www.bbc.com

Cuộc thi Robot Trung Quốc chuyển từ hội chợ khoa học thành trình diễn chiến lược

Nguồn: Reuters

Bộ Khoa học Nhật Bản lên kế hoạch xây dựng cơ sở nghiên cứu chuyên sâu về nhiên liệu Tritium cho nhà máy điện nhiệt hạch (nuclear fusion) tại tỉnh Aomori. Đây là dự án hợp tác công - tư - viện nhằm giải quyết bài toán lưu trữ và sử dụng an toàn nhiên liệu phóng xạ cho các lò phản ứng nhiệt hạch thương mại tương lai. Dự án nằm trong chiến lược quốc gia của Nhật Bản nhằm dẫn đầu

chuỗi công nghệ năng lượng sạch vô hạn, giảm phụ thuộc hoàn toàn vào nhiên liệu hóa thạch nhập khẩu. Đầu tư vào hạ tầng nghiên cứu nhiệt hạch thể hiện tầm nhìn dài hạn của Nhật Bản trong việc làm chủ công nghệ năng lượng nền tảng cho thế kỷ 21, một hướng đi mà các nền kinh tế đang phát triển cần theo dõi sát sao.

www.ft.com

Trung Quốc đẩy mạnh xuất khẩu thiết bị đánh chặn drone giá rẻ

Nguồn: Financial Times

Các nhà sản xuất máy bay không người lái Trung Quốc đang chuyển nhanh sang phân khúc thiết bị đánh chặn drone giá rẻ, in 3D, trong bối cảnh các cuộc xung đột tại nhiều khu vực làm gia tăng nhu cầu đối với công nghệ chống drone. Theo Financial Times, tại hội chợ drone lớn nhất Trung Quốc ở Thẩm Quyến, nhiều doanh nghiệp đã giới thiệu các mẫu đánh chặn mới, có khả năng tấn công trực tiếp drone đang bay thay vì chỉ dựa vào các biện pháp truyền thống như gây nhiễu tín hiệu hoặc vô hiệu hóa liên lạc. Các doanh nghiệp Trung Quốc cho biết tiến bộ của trí tuệ nhân tạo giúp thiết bị đánh chặn tự động

nhận diện và tiếp cận mục tiêu chính xác hơn. Lợi thế của Trung Quốc nằm ở chuỗi cung ứng drone thương mại, năng lực sản xuất linh kiện và khả năng giảm chi phí nhanh. Một số sản phẩm được chào bán với giá khoảng 10.000-20.000 nhân dân tệ mỗi chiếc, thấp hơn nhiều so với nhiều hệ thống phòng thủ truyền thống. Tuy nhiên, hiệu quả thực tế còn phụ thuộc vào khả năng tích hợp với radar, hệ thống chỉ huy và năng lực xử lý các đợt tấn công bằng đàn drone. Diễn biến này cho thấy chiến tranh bằng drone đang thúc đẩy đổi mới nhanh trong công nghiệp quốc phòng chi phí thấp.

www.bbc.com

Phản ứng cộng đồng trở thành rào cản lớn đối với trung tâm dữ liệu

Nguồn: Nikkei Asia

Phản ứng ngày càng gia tăng của cộng đồng địa phương đang trở thành một trong những rào cản lớn nhất đối với việc phát triển trung tâm dữ liệu tại Australia và nhiều thị trường khác. Theo Nikkei Asia, ông Robin Khuda, nhà sáng lập kiêm CEO AirTrunk, cho rằng vốn và năng lượng không phải là yếu tố hạn chế lớn nhất; thách thức then chốt nằm ở quy định và sự chấp thuận của cộng đồng nơi các trung tâm dữ liệu được xây dựng. Chính phủ Australia đang chuẩn bị ban hành bộ tiêu chuẩn quốc gia cho trung tâm dữ liệu, dự kiến được luật hóa trong năm tới. Các quy định này yêu cầu trung tâm dữ liệu tự chi trả chi phí năng

lượng, sử dụng năng lượng tái tạo, có thể dùng khí đốt làm nguồn dự phòng và phải giảm tối đa lượng nước sử dụng. Ông Khuda cho rằng cần có chính sách thống nhất trên toàn quốc về điện, nước và kỳ vọng cộng đồng để tạo sự rõ ràng cho nhà đầu tư. Australia hiện có khoảng 165 trung tâm dữ liệu, tiêu thụ khoảng 5 TWh điện, tương đương 3% tổng điện tiêu thụ của lưới điện. Cơ quan điều hành thị trường năng lượng Australia dự báo hơn 200 dự án mới có thể nâng mức tiêu thụ lên khoảng 34 TWh trong thập kỷ tới, tương đương 13% tổng điện tiêu thụ.

www.ft.com

Nga thích ứng công nghiệp quốc phòng, đặt ra thách thức dài hạn với NATO

Nguồn: Financial Times

Ngành công nghiệp quốc phòng Nga đang thích ứng nhanh hơn nhiều đánh giá trước đây của phương Tây, không chỉ nhằm bù đắp tổn thất trên chiến trường Ukraine mà còn tái định hình năng lực quân sự theo hướng chi phí thấp, triển khai quy mô lớn và tận dụng công nghệ mới. Theo Financial Times, Nga đang kết hợp nền tảng công nghiệp quốc phòng thời Liên Xô với cơ chế linh hoạt của thị trường, các công ty tư nhân, mạng lưới đối mới phi tập trung và hệ thống mua sắm nhà nước. Trọng tâm thích ứng của Nga là máy bay không người lái, tác chiến điện tử nhỏ gọn, hệ thống tự hành và công

nghệ nhắm mục tiêu có hỗ trợ AI. Các chương trình như Ushkuynik giúp kết nối sáng kiến công nghệ cấp cơ sở với các tập đoàn quốc phòng lớn, tạo vòng phản hồi nhanh giữa chiến trường và nhà máy. Nga được cho là đặt mục tiêu sản xuất 7,3 triệu drone góc nhìn thứ nhất trong năm 2026 và đã cung cấp hơn 130.000 hệ thống tác chiến điện tử giá rẻ trong năm 2025. Bài viết cảnh báo NATO không nên đánh giá thấp năng lực này, bởi Nga có thể tận dụng chiến tranh tiêu hao, drone quy mô lớn và tác chiến điện tử để bù đắp khoảng cách công nghệ trong các kịch bản xung đột tương lai.

apnews.com

Anh và Ukraine hợp tác phát triển AI quốc phòng từ dữ liệu chiến trường

Nguồn: Reuters

Anh và Ukraine ký thỏa thuận hợp tác phát triển công cụ AI phục vụ quốc phòng và an ninh, trong đó các nhà nghiên cứu Anh được tiếp cận nền tảng dữ liệu chiến trường của Ukraine. Theo Reuters, Thủ tướng Anh Andy Burnham và Tổng thống Ukraine Volodymyr Zelenskiy ký thỏa thuận tại Kyiv, đưa Anh trở thành đối tác quốc tế đầu tiên được tiếp cận Avengers AI Labs của Ukraine. Avengers AI Labs được xây dựng trên bộ dữ liệu chú thích gồm 5 triệu hình ảnh chiến trường, phần lớn lấy từ hệ thống DELTA của Ukraine – hệ thống quản lý chiến trường và nhận thức tình huống do Ukraine phát triển.

Dữ liệu được thu thập từ camera và cảm biến trên chiến trường, bao gồm thông tin về xe tăng, pháo, drone và các mục tiêu quân sự khác. Bộ Quốc phòng Ukraine cho biết các mô hình AI huấn luyện trên dữ liệu này đang được sử dụng trong hệ thống phát hiện mục tiêu tự động, phân tích hơn 100.000 luồng video drone mỗi tháng và nhận diện khoảng 70% mục tiêu đối phương theo thời gian thực. Theo thỏa thuận, hai bên sẽ hợp tác trong các dự án thử nghiệm cảm biến AI qua cáp quang và chip AI tiêu thụ điện thấp cho drone, hệ thống tự hành.

tuoitre.vn

Hơn 100 doanh nghiệp công nghệ kêu gọi tăng cường phòng thủ trước tấn công mạng do AI

Nguồn: Reuters

Các công ty công nghệ lớn, trong đó có OpenAI, Anthropic, Microsoft, Alphabet và Amazon, kêu gọi một nỗ lực phòng thủ mạng trên phạm vi toàn xã hội trước nguy cơ tấn công mạng được hỗ trợ bởi AI. Theo Reuters, hơn 100 doanh nghiệp, gồm Broadcom, Capital One, Cloudflare, CrowdStrike, General Motors, IBM, Mastercard, Oracle, Robinhood, Shopify và Visa, cùng ký thư chung cảnh báo rằng thời gian để làm cho thế giới số an toàn hơn trước mối đe dọa AI là có hạn. Bức thư cho rằng trong những tháng tới, các cuộc tấn công mạng được hỗ trợ bởi AI sẽ trở nên phổ biến

hơn khi các mô hình trên toàn cầu ngày càng mạnh. Các doanh nghiệp kêu gọi chính phủ và khu vực tư nhân huy động đầy đủ công nghệ, nguồn lực và chuyên môn để củng cố năng lực phòng thủ. Diễn biến này cho thấy an ninh mạng đang trở thành điều kiện nền tảng của kỷ nguyên AI. Khi AI không chỉ hỗ trợ phòng thủ mà còn có thể được dùng để tự động hóa tấn công, phát hiện lỗ hổng, viết mã độc hoặc lừa đảo tinh vi hơn, yêu cầu đặt ra không chỉ là phát triển mô hình mạnh, mà còn là nâng cấp năng lực bảo vệ hạ tầng số, dữ liệu và dịch vụ thiết yếu.

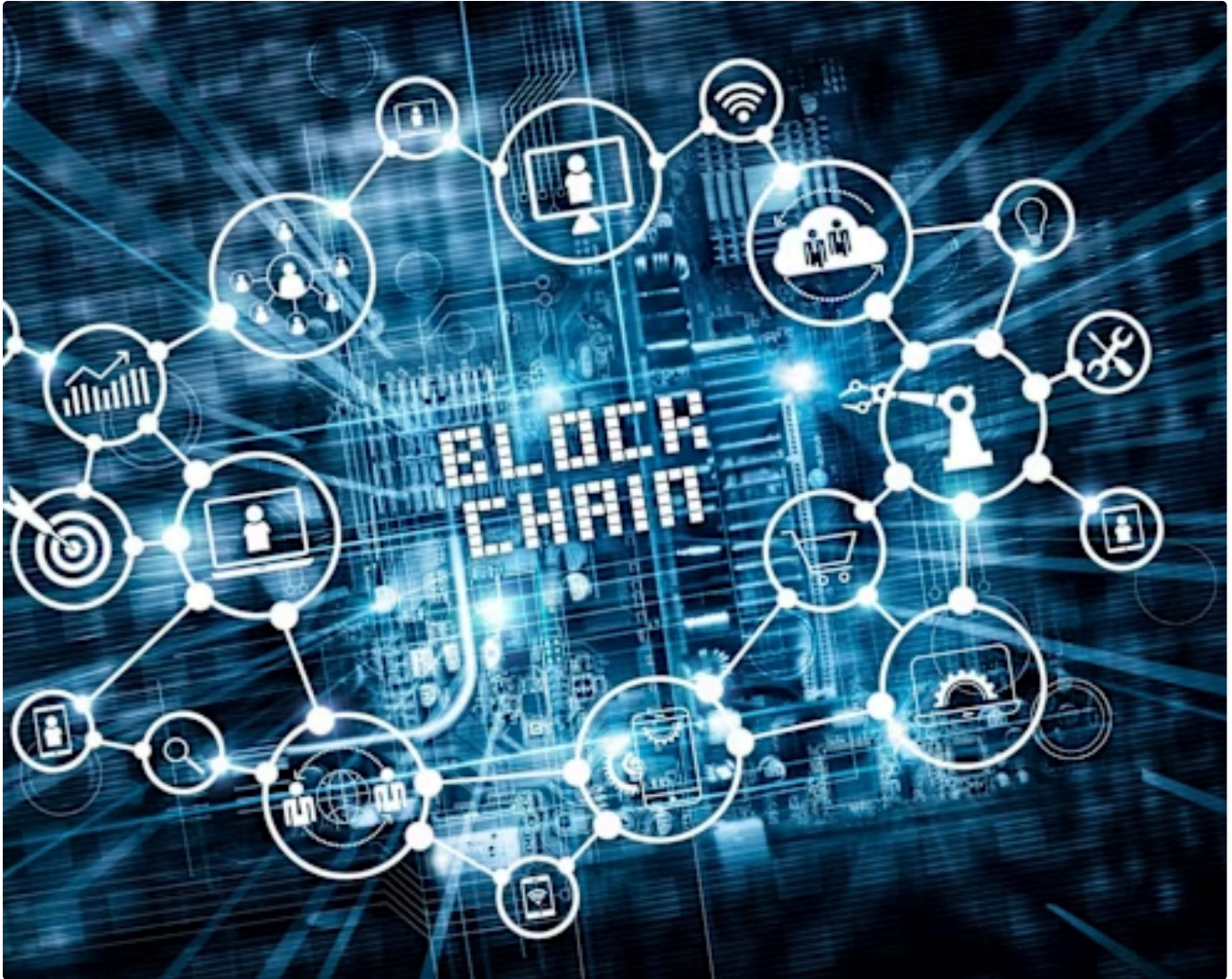
apnews.com

Nhật Bản tìm cách tài trợ khai thác đất hiếm phục vụ an ninh kinh tế

Nguồn: Nikkei Asia

Nhật Bản đang xem xét cải tổ chương trình hỗ trợ nghiên cứu, phát triển công nghệ trọng yếu gắn với an ninh kinh tế nhằm tài trợ dài hạn cho các dự án khai thác đất hiếm dưới đáy biển, qua đó giảm phụ thuộc vào nguồn cung từ Trung Quốc. Theo Nikkei Asia, Văn phòng Nội các Nhật Bản muốn thiết kế cơ chế hỗ trợ linh hoạt hơn, không chỉ cho các dự án có kết quả trong khoảng 5 năm như hiện nay, mà cả những công nghệ cần thời gian dài để thương mại hóa. Một trong những dự án trọng điểm được xem xét là khai thác bùn chứa đất hiếm tại vùng biển gần Minamitorishima, đảo san hô nằm cách

Tokyo khoảng 1.900 km về phía đông nam. Chính phủ Nhật Bản dự kiến hỗ trợ xây dựng tàu chuyên dụng để khai thác bùn dưới đáy biển sâu, đồng thời thúc đẩy đầu tư tư nhân vào lĩnh vực này. Riêng ngân sách cho dự án Minamitorishima có thể lên tới hàng trăm tỷ yên. Dù còn nhiều thách thức về cảng biển, hạ tầng vận chuyển, chi phí tinh luyện và khả năng sinh lời, Nhật Bản coi đây là dự án có ý nghĩa chiến lược đối với an ninh quốc gia, nhằm từng bước hình thành năng lực tự chủ về đất hiếm phục vụ các ngành công nghệ cao.

www.ft.com

Nhật Bản nghiên cứu thanh toán tức thời chứng khoán và trái phiếu bằng blockchain

Nguồn: Nikkei

Nhật Bản đang chuẩn bị thiết lập hạ tầng thanh toán cho phép quyết toán tức thời các giao dịch cổ phiếu và trái phiếu chính phủ bằng công nghệ blockchain. Cơ quan Dịch vụ Tài chính Nhật Bản, Bộ Tài chính, Ngân hàng Trung ương Nhật Bản và các định chế tài chính dự kiến thành lập nhóm nghiên cứu trong mùa hè này. Nhóm nghiên cứu có thể xây dựng kế hoạch phát triển sớm nhất vào đầu năm 2027. Kế hoạch dự kiến bao gồm thiết kế loại blockchain được sử dụng, phân công trách nhiệm giữa các cơ quan, tổ chức liên quan và lộ trình triển khai trong thời

gian tới. Nếu được phê duyệt chính thức, hệ thống có thể vận hành trong vài năm tới, với khả năng đi vào hoạt động vào đầu thập niên 2030. Hiện nay, thanh toán tiền trong giao dịch cổ phiếu tại Nhật diễn ra sau hai ngày, còn giao dịch trái phiếu chính phủ được quyết toán sau một ngày. Một hệ thống thanh toán thời gian thực sẽ rút ngắn khoảng cách giữa giao dịch và quyết toán tiền, giúp nhà đầu tư có thể tái đầu tư nguồn tiền từ tài sản bán ra gần như ngay lập tức. Đây là bước đi đáng chú ý trong số hóa thị trường vốn.

www.reuters.com

Tòa án Mỹ chặn Lầu Năm Góc đưa Anthropic vào danh sách rủi ro an ninh

Nguồn: Reuters

Một thẩm phán liên bang Mỹ đã chặn quyết định của Lầu Năm Góc đưa Anthropic, công ty phát triển mô hình AI Claude, vào danh sách rủi ro chuỗi cung ứng an ninh quốc gia. Theo Reuters, Bộ Quốc phòng Mỹ trước đó gắn nhãn Anthropic là rủi ro theo một quy định mua sắm nhằm bảo vệ hệ thống quân sự trước nguy cơ bị xâm nhập hoặc phá hoại, sau khi công ty từ chối cho phép quân đội sử dụng Claude cho hoạt động giám sát của Mỹ hoặc vũ khí tự động. Trong phán quyết dài 59 trang, Thẩm phán Rita Lin cho rằng quyết định này “bất hợp pháp và vô căn

cứ”, đồng thời nhấn mạnh việc viện dẫn an ninh quốc gia không thể trở thành cơ sở để trừng phạt hay trả đũa những quan điểm phê bình chính phủ. Anthropic hoan nghênh phán quyết và khẳng định tiếp tục hợp tác với chính phủ nhằm khai thác AI phục vụ an ninh quốc gia. Vụ việc phản ánh căng thẳng ngày càng rõ giữa doanh nghiệp AI và cơ quan quốc phòng Mỹ trong kiểm soát việc sử dụng mô hình AI tiên tiến cho mục đích quân sự, nhất là đối với các ứng dụng liên quan vũ khí tự động, giám sát và quyền dân sự.

www.bbc.com

Tây Ban Nha chuẩn bị siết quy định đối với trung tâm dữ liệu

Nguồn: Reuters

Chính phủ Tây Ban Nha đang chuẩn bị ban hành các yêu cầu chặt chẽ hơn về nước, năng lượng và an ninh mạng đối với trung tâm dữ liệu, sau làn sóng dự án mới đổ vào nước này. Theo Reuters, dự thảo nghị định sẽ được đưa ra tham vấn công chúng, trong bối cảnh Tây Ban Nha trở thành một trong những điểm nóng về hạ tầng AI tại châu Âu nhờ nguồn năng lượng tái tạo dồi dào và quỹ đất rộng. Dự thảo yêu cầu nhà vận hành trung tâm dữ liệu phải được thành lập tại Liên minh châu Âu; dữ liệu và siêu dữ liệu được xử lý

phải lưu trong EU; đồng thời phải có cơ chế kiểm soát truy cập từ nước thứ ba, đặc biệt với các cơ sở xử lý dữ liệu của khu vực công hoặc liên quan an ninh quốc gia. Các yêu cầu về nước và năng lượng dự kiến bám theo mức hiệu quả cao nhất trong nhãn bền vững trung tâm dữ liệu mà EU đang xây dựng. Đáng chú ý, năng lượng tái tạo phải đáp ứng ít nhất 80% nguồn cung điện cho mỗi giờ vận hành. Mỗi MW điện tiêu thụ mới cũng phải được bù bằng một MW năng lượng tái tạo được lắp đặt trước khi cơ sở vận hành.

www.reuters.com

Thái Lan ra mắt “hộ chiếu AI”

Nguồn: Vneconomy

Thái Lan vừa ra mắt TH-AI Passport, cho phép công dân đủ điều kiện sử dụng miễn phí nhiều công cụ AI cao cấp thông qua một nền tảng duy nhất. Theo VnEconomy, nền tảng AiPASS chính thức vận hành từ ngày 31/8/2026, sau giai đoạn đăng ký trước từ ngày 19/8; chương trình kỳ vọng tiếp cận khoảng 5 triệu người, trong đó hơn 1,3 triệu người đã đăng ký trước khi ra mắt. AiPASS hiện tích hợp 33 mô hình AI của 15 nhà cung cấp, gồm ChatGPT, Claude, Gemini, Perplexity, DeepSeek, Meta AI, Mistral AI, Grok và Pathumma ThaiLLM – mô hình ngôn

ngữ lớn do Thái Lan phát triển. Chương trình dành cho công dân Thái Lan từ 15 tuổi trở lên, đăng ký qua website AiPASS và xác minh bằng hệ thống định danh số ThaiID. Thông qua “hộ chiếu AI”, Thái Lan muốn nâng cao hiểu biết về AI, khuyến khích người dân ứng dụng công nghệ trong học tập, công việc và kinh doanh. Chương trình cũng có hệ thống điểm, tín dụng và quy định chặt chẽ nhằm ngăn chặn hành vi bất hợp pháp, gian lận, quấy rối, xâm phạm quyền riêng tư hoặc sở hữu trí tuệ.

www.scmp.com

Thương mại điện tử Trung Quốc bước sang giai đoạn cạnh tranh mới

Nguồn: Reuters

Theo Reuters, sau một năm Meituan, Alibaba và JD.com chi hàng tỷ USD cho phiếu giảm giá, miễn phí giao hàng và hỗ trợ người bán, “bán lẻ tức thời” trở thành mặt trận cạnh tranh mới của thương mại điện tử Trung Quốc. Người tiêu dùng tại các đô thị lớn ngày càng quen với việc đặt mua không chỉ đồ ăn, mà cả hàng tạp hóa, mỹ phẩm, hoa, thuốc và đồ điện tử, rồi nhận hàng trong vòng một giờ. Theo nghiên cứu của Bộ Thương mại Trung Quốc, thị trường bán lẻ tức thời dự kiến đạt 1.200 tỷ nhân dân tệ, tương đương 178 tỷ USD, vào cuối năm

nay và tăng trưởng bình quân 12,6% mỗi năm đến năm 2030. Sau giai đoạn cạnh tranh bằng trợ giá, các nền tảng chuyển sang giữ chân người dùng, mở rộng nguồn cung và tính toán hiệu quả từng đơn hàng. Meituan phát triển siêu thị, trong khi Alibaba và JD.com mở các “dark store” và kho giao nhanh tại khu dân cư đông đúc. Diễn biến này cho thấy thương mại điện tử Trung Quốc đang chuyển từ cuộc đua khuyến mại sang cạnh tranh bằng hạ tầng logistics và khả năng đáp ứng tức thời.

www.ft.com

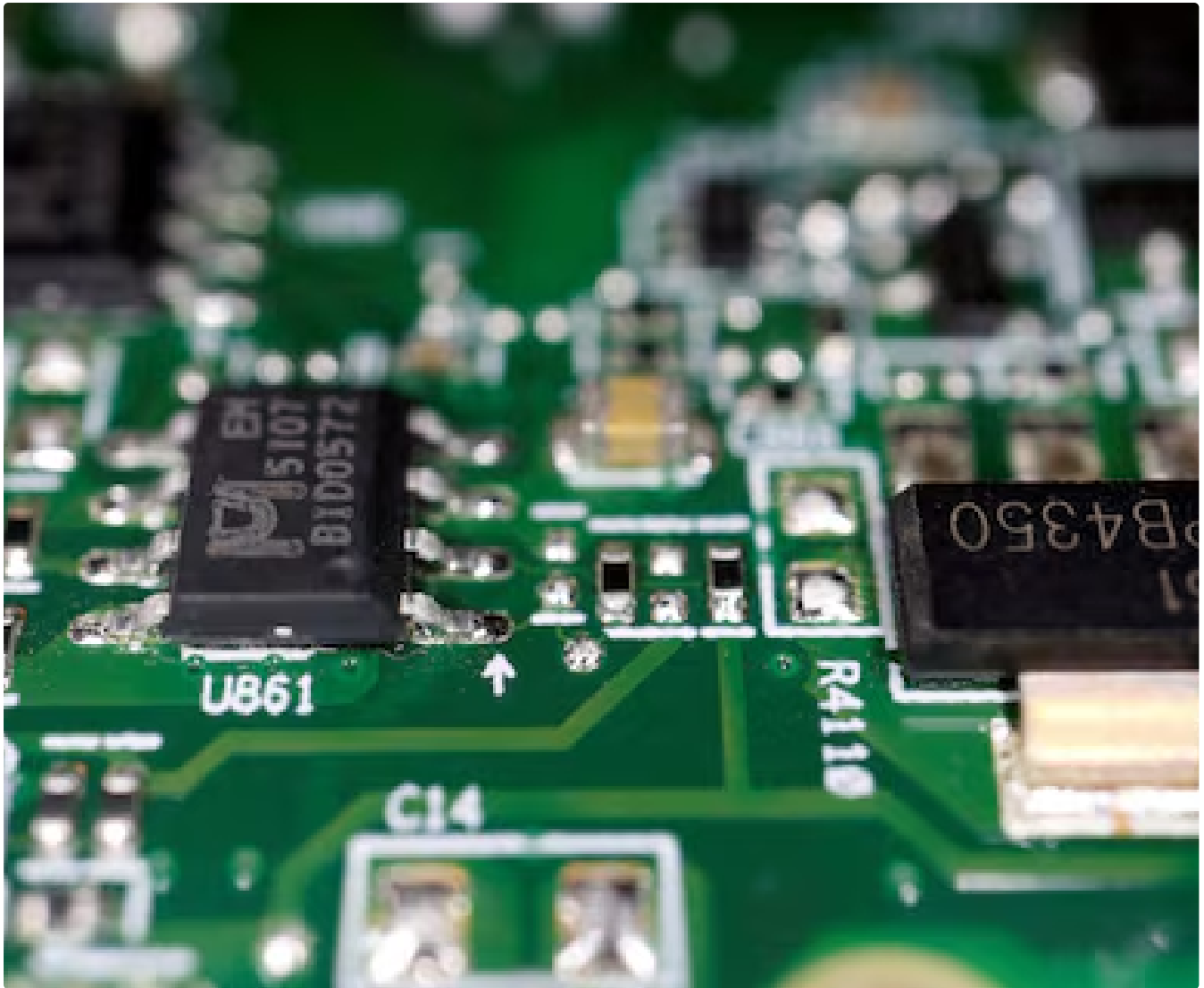
Ấn Độ tăng đầu tư tư nhân vào trung tâm dữ liệu và năng lượng tái tạo

Nguồn: Nikkei Asia

Khu vực tư nhân Ấn Độ đang gia tăng mạnh đầu tư, trong đó các lĩnh vực mới nổi như trung tâm dữ liệu, năng lượng tái tạo và điện tử trở thành động lực chủ yếu. Theo

Nikkei Asia, các đề xuất đầu tư mới trong quý II/2026 đạt 14,3 nghìn tỷ rupee, tương đương khoảng 150 tỷ USD, tăng so với mức 11,3 nghìn tỷ rupee cùng kỳ năm trước. Từ đầu năm tài chính, ngày 1/4, đến ngày 5/8, Ấn Độ ghi nhận các khoản đầu tư được công bố trị giá 26,75 nghìn tỷ rupee; trong đó 86% đến từ khu vực tư nhân trong nước. Xu hướng này

đánh dấu sự phục hồi đáng chú ý sau nhiều năm chi tiêu của chính phủ giữ vai trò chủ đạo, trong khi doanh nghiệp thận trọng củng cố bảng cân đối kế toán. Các chuyên gia cho rằng nền tảng tài chính doanh nghiệp lành mạnh hơn, nhu cầu mới từ bùng nổ AI và các thỏa thuận thương mại gần đây đang củng cố niềm tin đầu tư. Tín dụng dành cho công nghiệp trong tháng 6 cũng tăng 19,2% so với cùng kỳ, cho thấy nhu cầu vốn cho sản xuất, hạ tầng số và năng lượng đang cải thiện rõ rệt.

www.reuters.com

Mỹ cân nhắc vòng thuế quan mới đối với bán dẫn và sản phẩm chứa chip

Nguồn: Politico, Reuters

Chính quyền Tổng thống Donald Trump đang cân nhắc một vòng thuế quan mới đối với bán dẫn, theo Politico. Đề xuất có thể mở rộng phạm vi đánh thuế, không chỉ nhắm vào vi mạch mà còn áp dụng với các sản phẩm sử dụng chip, như máy tính xách tay, máy chơi game và máy chủ trung tâm dữ liệu. Bộ trưởng Thương mại Howard Lutnick ủng hộ cấu trúc chính sách gắn việc giảm nhẹ thuế cho doanh nghiệp nước ngoài với cam kết đầu tư vào sản xuất chip tại Mỹ, nhằm thúc đẩy sản xuất nội địa. Washington cũng

đang xem xét giai đoạn chuyển tiếp; khuôn khổ chính sách có thể còn được điều chỉnh trong những tuần hoặc tháng tới. Reuters lưu ý chưa thể xác minh độc lập thông tin của Politico. Nhà Trắng phản hồi rằng đưa sản xuất chiến lược trở lại Mỹ là ưu tiên hàng đầu, song cho rằng mọi thông tin về thuế quan nếu chưa được chính quyền công bố chính thức cần được xem là suy đoán. Diễn biến này cho thấy bán dẫn tiếp tục là trọng tâm trong chính sách thương mại, công nghiệp và an ninh kinh tế của Mỹ.

www.reuters.com

Các phòng thí nghiệm AI tăng kiểm soát rủi ro sinh học

Nguồn: Financial Times

Theo Financial Times, Anthropic, OpenAI và Google DeepMind đang tăng cường kiểm tra an toàn sinh học, kiểm soát quyền truy cập và giám sát hành vi người dùng đối với các tính năng AI tiên tiến, trong bối cảnh lo ngại các mô hình AI thế hệ mới có thể bị lạm dụng để hỗ trợ thiết kế virus hoặc vũ khí sinh học. Các chuyên gia nhận định sinh học có thể trở thành lĩnh vực rủi ro tiếp theo của AI, sau an ninh mạng. Điểm khó là nhiều tri thức sinh học có tính “lưỡng dụng”:

cùng một thông tin có thể phục vụ nghiên cứu thuốc, vaccine và phòng chống đại dịch, nhưng cũng có thể bị lợi dụng cho mục đích gây hại. Việc đánh giá rủi ro sinh học cũng phức tạp hơn an ninh mạng, do không thể kiểm tra trực tiếp toàn bộ quy trình tạo tác nhân sinh học nguy hiểm trong điều kiện thực tế. Các cảnh báo cho thấy quản trị AI cần sớm mở rộng sang an toàn sinh học, với cơ chế thận trọng, kiểm soát truy cập và giám sát chặt chẽ.

tuoitre.vn

Xuất nhập khẩu Việt Nam lập kỷ lục nhờ làn sóng AI

Nguồn: Nikkei Asia

Kim ngạch thương mại của Việt Nam trong 8 tháng đầu năm 2026 đạt mức kỷ lục 770 tỷ USD, nhờ nhu cầu tăng mạnh đối với hàng điện tử, trung tâm dữ liệu và các sản phẩm gắn với chu kỳ bùng nổ trí tuệ nhân tạo. Theo Nikkei Asia, xuất khẩu của Việt Nam đạt 375 tỷ USD, trong đó riêng nhóm điện tử chiếm 101 tỷ USD, tiếp tục là động lực chủ lực của nền kinh tế định hướng xuất khẩu. Việt Nam cũng hưởng lợi từ xu hướng dịch chuyển sản xuất khỏi Trung Quốc trong bối cảnh căng thẳng thương mại Mỹ - Trung kéo dài. Xuất khẩu của khu vực doanh nghiệp

nước ngoài tăng 26,9% so với cùng kỳ, cao hơn nhiều mức tăng 7,4% của doanh nghiệp trong nước, cho thấy vai trò nổi bật của các chuỗi cung ứng FDI. Tuy nhiên, nhập khẩu cũng tăng lên 395 tỷ USD, khiến Việt Nam thâm hụt thương mại 20,5 tỷ USD trong 8 tháng. Trung Quốc tiếp tục là nguồn nhập khẩu lớn nhất, đạt 162 tỷ USD, làm gia tăng sức ép về chống gian lận thương mại và chuyển tải hàng hóa. Dù vậy, các chuyên gia cho rằng xuất khẩu điện tử và đầu tư công nghệ sẽ tiếp tục hỗ trợ tăng trưởng Việt Nam trong năm 2026-2027.

tuoitre.vn

Internet Việt Nam lần đầu vào top 10 thế giới cả di động và cố định

Nguồn: Vnexpress

Internet Việt Nam lần đầu đồng thời lọt nhóm 10 quốc gia, vùng lãnh thổ có tốc độ kết nối di động và băng rộng cố định cao nhất thế giới theo bảng xếp hạng mới nhất của Ookla. Theo VnExpress, trong tháng 7/2026, tốc độ tải xuống trung vị của Internet di động tại Việt Nam đạt 205,58 Mbps, tăng mạnh so với 156,48 Mbps tháng trước, đưa Việt Nam tăng 10 bậc, từ vị trí thứ 20 lên thứ 10 toàn cầu. Tốc độ tải lên đạt 35,93 Mbps. Đối với mạng băng rộng cố định, Việt Nam đạt tốc độ tải xuống trung vị

307,11 Mbps, tăng một bậc lên vị trí thứ 7 thế giới. Mức này cao hơn đáng kể so với trung vị toàn cầu 127,70 Mbps; còn Internet di động của Việt Nam cũng gần gấp đôi mức trung vị toàn cầu 109,73 Mbps. Kết quả này phản ánh bước cải thiện rõ rệt của hạ tầng kết nối số, gắn với quá trình phổ cập 5G và nâng cấp mạng cố định. Tuy nhiên, Ookla lưu ý đây là số liệu trung vị từ các phép đo Speedtest, không đồng nghĩa mọi người dùng đều đạt tốc độ tương tự.

CHUYỂN ĐỘNG ĐỊA PHƯƠNG

Hà Nội thử nghiệm công nghệ chế biến sâu đất hiếm quy mô bán công nghiệp

Nguồn: Thoibaotaichinhvietnam

Hà Nội cho phép thử nghiệm có kiểm soát công nghệ chế biến sâu đất hiếm ở quy mô bán công nghiệp, nhằm kiểm chứng quy trình sản xuất tổng oxit đất hiếm có hàm lượng trên 95% từ quặng nguyên khai mỏ Đông Pao, Lai Châu. Theo Thời báo Tài chính, dự án do Công ty Cổ phần Tư vấn xây dựng và Công nghệ mỏ thực hiện tại Khu Công nghệ cao Hòa Lạc, trên diện tích nhà xưởng 1.000 m², trong thời gian 18 tháng. Quy mô thử nghiệm được giới hạn tối đa 100 tấn quặng đất hiếm nguyên khai có nguồn gốc hợp pháp, công

suất thiết kế tối đa 100 kg quặng/giờ. Dự án không thương mại hóa sản phẩm trong thời gian thử nghiệm; sản phẩm chỉ phục vụ phân tích, kiểm định và hoàn thiện công nghệ. Hà Nội sẽ thành lập Tổ giám sát liên ngành, đồng thời áp dụng hệ thống camera hồng ngoại truyền dữ liệu 24/24 giờ về Sở Khoa học và Công nghệ. Việc triển khai sandbox này có ý nghĩa quan trọng trong hình thành cơ sở khoa học, thực tiễn cho tiêu chuẩn, quy chuẩn và định mức kinh tế - kỹ thuật của ngành chế biến sâu đất hiếm tại Việt Nam.

Ban Chính sách, chiến lược Trung ương

Vụ Khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số.

Tài liệu tổng hợp thông tin · mang tính chất tham khảo